

לקט אפרות
חצ"ל, רעינונת,
עובדות וchanochot,
מגדול, ישראל,
על מדות טובות
ששבאות
לאהבת חזותה,
הנולדות
 לפרשת השבע

ליקוט וערכיה: יצחק בן אהרון
כל חנויות שמורות למכוון אהבתם
© אסרו לעתיק, לצלם ולהדפס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הוזלת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביין ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 02-777-1812

שבת - ירושלים 18:4 תל-אביב 4:32 חיפה 4:22 מוצ"ש - ירושלים 5:34 תל-אביב 5:35 חיפה 5:33

שבת קודש השבת תשס"ח

פרשנה בא

אמת

**לדקך בכל דבר היוצא מהפה
שייהה על טהרת האמת!**

nlmedrasha מהפסוק: "זה העתרו לך אלוקיכם" (פרק יי'ז)
מדוע אמר פרעה "זה העתרו" בלשון רבים? ביאר הרמב"ן: כי כן יאמר
פרעה בכל פעם דרך מוסר, כי יודע פרעה כי משה הוא המעריך, כי כן אמר
לו למתמי עתיר לך "זה העתרתי אל ה'" "אפרוש כפי אל ה'", כי לא ידבר
[משה] בזה לשון רבים, שלא יוציא שקר מפיו.

עד כמה צריך לדקך בדיור האמת, ככל האפשר, אף בשעת סכנה,
ניתן ללמידה מעיקב אבינו עמוד האמת. דינה בגמרה (עבודה זרה כה): אמרו
חו"ל שכאשר פוגש נכרי באיש מישראל וושאלו להיכן הולך "ירחיב לו את
הדרך" [רש"י]: אם היה צריך לו לילך עד שיעור פרשה, יאמר לו ב' פרשיות
אני צריך לילך, אולי יתמן העכו"ם מהচחותו עד פרשה שנייה, וזה יפרוש
מן קודם [כאן] בדרך שעשה יעקב אבינו לעשו הרשות דעתיב" עד אשר
אבא אל אדוני שעירה" וכתיב "ויעקב נסע סוכותה" [ולא הילך עד שעיר].

מקשה ובינו יוסף חיים מבגדד ז"ל (בספרו "בנינה" ע"ז כה): למה
הווצרכה הגمراה להביא לראה מיעקב אבינו שהרחיב הדרך לעשו. הרי פשוט
הדבר, גם בלילה ראייה מייעקב, שכאשר יש לחוש לסכנה מהנכרי, מותר לשנות
מהאמת ולהרחיק את יעד הליכתו מהיעד האמתי??!

מתרעץ רבינו יוסף חיים עפ"י דברי חז"ל (במד"ז בראשית עח'יד) בפסוק
עד אשר אבא אל אדוני שעירה" - א"ר אבבו חזרנו על כל המקרא ולא
מצאננו שהילך יעקב אבינו מימי או על שווי להר שער, אפשר יעקב האמתי
מרמה? אלא אימתי הוא בא אצליו, לעתיד לבוא, דעתיב" וועלמו מושיעים
ברח ציון לשפטות את הר עשו", ע"ב. נמצאננו למדים כי יעקב אבינו דקך
שלא להוציא שקר מפיו גומ במקומות סכנה], אלא השיב דברים אמיתיים
שכיוון בהם על העתיד לבוא. וכמובן עשו לא הרגש בזה.

מעתה נלמד גם לנידון דין: "ירחיב לו הדרך" באופן שלא יוציא שקר מפיו
כגון: אם הולך "כזיב" מותר לו לומר שהוא לך לעכו", וילך באמת לאחר מכן
לעכו, כדי לקיים את דבריו שמתכוון בהם על העתיד, וזאת לומדים אנו
מייעקב שאמר שהולך לשער והתכוון באמת למה שאומר.

העלון מוקדש לזכותו ולחצלהו של

ר' ישראל בר' שלמה ומשפחתו שיחיו

יה"ר שיזכו לאריכות ימים טובים בבריאות ג"נ וכל טוב סלה

**מדרה טובה לתלמידי חכמים
ובני תורה החולקים כבוד זה
לזה בכלל עת !**

נלמד מהפסוק: "דברו אל כל עדת בני ישראל" (פרק יב-ג).

וכتب רשי (מהמגילתא): וכי אהרן מדבר והלא כבר נאמר אתה תדר? אלא חולקין כבוד זה לזה ואומרים זה ליה למדיין, והדיבור יוצא מבין שניהם כאילו שניהם מדברים...

חשיבות מוחדת מוטלת על החכמים ותלמידיהם לנוכח כבוד זה בההן בדיבור והן במעשה. שכן הם מהווים סמל ודוגמא לשאר אנשי העולם, עד כמה יש לכבד את התורה ולומדיות.

לדעת רבינו החיד"א צ"ל (בسفירו זרוע ימין) זו כוונת חז"ל באומרם (אבות פרק א-אי): "חכמים הזרו בדבריהם שמא תחובו חובת גלות..." והקשה החיד"א: לכואורה היה מדויק יותר לומר "שמא תגלו". אלא מבאר החיד"א עפ"י מה שאמרו חז"ל בגמרא (שבת קיט): "לאחרבה ירושלים אלא על שביזו בה תלמידי חכמים". מעתה נלמד ק"ז: אםחרבה ירושלים בשבייל שביזו בה תלמידי חכמים, קל וחומר שלא תבנה עם עודם מחזיקים בטומאותן ומbezים תלמידי חכמים.

אמנם - מוסף החיד"א - צרכיהם התלמידי חכמים להזהר בדבריהם ובמעשיהם - בין לעצם ובנייהם לחביריהם - שלא מתחת מקומם לעמי הארץ לבוזתם,adam ch'z הם הגורמים במעשיהם, שיבוזם, נמצאו שהם הגורמים לגלות וחטאיהם עמי הארץ על כתפיהם.

הוא שאמרו: "חכמים הזרו בדבריהם" וכל וחומר במעשה, "שמא תחובו חובת גלות" כלומר: חובת גלות שיש לעמי הארץ על שום מbezים תלמידי חכמים, תהיה עליהם, לפיו שאתם גורמים להם שביזו אתכם והנכם עוברים על "לפני עור לא תנתן מכשול".

כבוד הזולות

לשמור על כבודו של הזולות באשר הוא !

נלמד מהפסוק: "וירדו כל עבדך אלה אליו" (פרק יא-ח)

וכتب רשי (מגמרא זבחים קב): חלק כבוד למלכotta, שהרי בסוף ירד פרעה בעצמו אליו בלילה, ויאמר "קומו צאו מתוך עמי". ולא אמר לו משה מתחילה וירדת אליו והשתחוית לי. כיוצא בזה אמרו חז"ל על הפסוק "ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים" (ויג): אמר להם הקב"ה, היו נהוג ים [בפרעה] כבוד, וחלקו כבוד למלכotta, אף על פי שאני צריך לעשות בו הדין.

כתב הגאון רבוי חיים קנייבסקי שליט"א (בספרו ארחות יושר): "הדברים ידועיםשמי שמכבד את הבריות, הכל גם כן מכבדין אותו, ולהיפך, הכל מבזין אותו. וכדתןן (אבות רפ"ד) איזהו מכובד המכבד את הבריות".

"ושמעתי מהגה"ץ רבבי צבי קופשיץ צ"ל" - כותב רבוי חיים - ביאור על המשנה (שם): "בן זומא אומר, איזהו חכם הלומד מכל אדם, איזהו גיבור הכובש את יצרו, איזהו עשיר השמח בחלקו, איזהו מכובד המכבד את הבריות".

המשנה מונה כאן ד' דברים במובן אחר ממה שרגילים אנשי העולם להבין, כי העולם חושבים מה הגדרת "חכם", שכולם באמים לשואלו, והוא עצמו אין צריך לשאל מושם אדם. על כך בא המשנה ומלמדת כי ההפך הוא הנכון: איזהו חכם הלומד מכל אדם! וכן העולם חושבים ש"גיבור" הוא מי שగבור על כולם ואין מי שיוכל לגבור עליהם. מלמדת המשנה שగיבור הוא זה המכובד את יצרו ומוטה לאחדרים. וכן העולם חושבים ש"עשיר" הוא זה שטורחת כל ימי לאסוף ולהרבות כספו. מלמדת המשנה שאיזהו עשיר השמח בחלקו. וכן העולם חושבים, מייהו האדם המכובד? זה שהכח מכובדין אותו והוא אינו מכובד לאדם, מלמדת אותנו המשנה שההפך הוא הנכון: איזהו מכובד? זה שמכובד את הבריות!"

חכמים המכבדים זה זהה

על מدت הערכה והכבד שרחש הגה"ץ רביעזרא עטיה זצ"ל לידידי הרבענים, נוכח מהמעשה הבא:

פעם שאל מאן דהו את רביעזרא שאלה בהלהה למעשה, עיין רביעזרא, שקל בדעתו והחליט מה עליו לפסוק, ואולם אמר לשואל, כי בטרם ישיבנו, עליו ליטול רשות מהمراה דעתרא שירשה לו לפסוק... אותו רב התגורר במרחך רב, כדי חצי שעה הליכה מביתו של רביעזרא, ושרב כבד שדר באתו יום. אך הוא קם בהחלה וcite ורגליו. הוא הצעיר בפני הרב את כל צרכי השאלה ואת ראיותיו ומסקנותו, לשמע דבריו שהוא מתובלים בראשות נכוחות וסבירות עמוקות, השתומם הרב וקרוא: "מה הוצרך מך לבוא אליו?"¹ השיבו רביעזרא בענוונותו: "באתי ליטול רשות לפסוק" הצעקה הרב ואמר: "הלא מר יודע את הכל. אני הוא ש策יך לבוא אליו ולא להיפך".²

אורות מזרחה

צדיקים המכבדים זה זהה

כאשר ביקר כ"ק האדמו"ר מבויאן בארץ ישראל, נכנס אליו כ"ק אדמו"ר מסידgoroa - רביע אברהם יעקב פרידמן צ"ל לביקור פרידה קדום חזרתו לחוץ. הם שוחחו בינם. בסיום הביקור ליה אדמו"ר מבויאן את הרב מסידgoroa עד לבתו ונסע מספר דקוט לבקרו. לאחר מכן יצא שוב האדמו"ר מסידgoroa ללוטו את האדמו"ר מבויאן לאכסנייתו, וחזר האדמו"ר מבויאן ללוטו, ורק חזר הדבר על עצמו שוב ושוב.

כה הרבה הייתה אהבה והחייב בינם עד שהיה קשה להם להפריד. לבסוף ביקש האדמו"ר מסידgoroa מהרב מבויאן ללוותו לו ליד ביתו. ללוטו כי השעה מאוחרת וחסידים רבים ממתינים לו ליד ביתו. במחיצתם

לעשות כל מעשה מצוה, חסד והטבה לזולת בזריזות!

"זמן הוא הדבר החשוב ביותר"

זריזותו של כ"ק אדמור מגור (בעל אמרה אמרת) היתה מעבר ליכולת אנוש וככל שההתבטה אליו פעמי הגאון מטשין רבי דוב בעריש ווינדפלד זצ"ל לכך לישנא: "ראייתי לרבי מגור והנה הוא מצמצם וככל את ה"למעלה מן הזמן בתוך הזמן..."

מעשה שנדרב הרב לפגש בשעה מסוימת עם אדמור פלוני, מצדיק הדור המפומרים, שהיה מידידי הטובים. הרבי מגור, דיק' כמובן, בדרך בקדוש, ובא בשעה המדויקת ואילו באותו בקודה, שאחר לבוא אל הפגישה בדקות מספר, התנצל בפניו על האיחור באומרו: "היהתי למעלה מן הזמן..."

השיב לו הרבי: "אין למעלה מן הזמן, אבל יש רק למטה ממנה... זמן הוא הדבר החשוב ביותר..."
ראש גולת אריאל

"כהנים זריזין הן..."

על החפש חיים מסופר שהיה מתאמן בתורתילים שונים הקשורים בעבודת הקורבנות. העגולונים, שבוגלם היה החפש חיים נושא במשמעותו השונים, היו מספרים, שכאשר היה רוצה לעלות או לרדת מן העגלה לא היה ממתין עד שתעצר, אלא היה קופץ עלייה בעת מרצוּתָה. הוא אף נתן את נימוקו לנוהג זה: בתור כהן עליו להתרgal לזריזות הדרושה להנינים בעבודת הקרבנות.

תנוועת המוסר

ナルמד מהפסוק: "ושמרתם את המצאות" (פרק יב-ז)

ודרשו חז"ל במקילתא: רבי ישיאה אומר אל תקרא כן, אלא ושמרתם את ה"מצאות", כדך שאין מחמיצין את המצאה, כדך אין ממחמיצין את המצואה, אלא אם בא מצואה לידי עשה אותה מיד. "זריזות היא מדה גודלה לתורה ולמצוות וגם לעניין תקנת העולם הזה" - כתוב האורחות צדיקים - "והיא מדת הצדיקים לעבודת הבורא תברך. ואמרו ربותינו ז"ל: "זריזין מקידמין למצאות". והנה תרואה לאברהם אבינו בעניין עקידה. שנאמר "וישכם אברהם בבוקר" וג' ואעפ"י שהיה קשה לו לשוחות את בנו יחיו, עשה רצון הבורא תעללה בזריזות להשלים בבוקר.ומי שעשו מעשי זריזות, בזה הוכחה גדולה שהוא אהוב את בוראו כעבד האוהב את אדונו ומזרז בעצמו לעשרות רצונו, כי הזריזות תליה לבב האדם, כאשרם מפנה לבו מכל המחשבות האחרות שיש בו, וטופס ממחשבה אחת, אז הוא מזרז, בלי ספק שיכליה. עכ"ד.

על "זריזותו" של בלעם הרשע נאמר בפסוק "ויקם בלילה בבוקר ויחבוש את אותו" (במדבר כב-כא) ופירש רשי": מכאן שהשנה מקללת את השורה, אמר הקב"ה, רשות כבר קדמן אברהם אביהם שנאמור "וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמו"ו". דברים אלו של חז"ל טוענים ביאור מה שיקוט יש בין זריזותו של אברהם ובין מעשיו של בלעם ומה באים חז"ל למלמדנו בזה?!

ובEAR הגה"צ ובו מנחם בע"ז (אב"ד צעהלים) עפ"י מה שידוע ומקובל שכאשר נגרם עי' מעשי הרשע דברים טובים ומוסילים או שע"י מעשי לומדים ומתעוררים לעבודת הש"ית, יש לו לאוטו רשות שכר על כך מהקב"ה. מעתה, לכוארה כך היה צריך להיות מעשה זריזותו של בלעם הרשע שנקח ממנו מוסר כיצד להזדווג בעבודת ה'. מה הוא קם בבוקר השכם ולא נתעצל וגם חשב בעצמו את אותו כדי לעשות עבירה, על אחת כמה וכמה מחייב הדבר אותו כיצד להשכים קום בבוקר לעבודת הש"ית בזריזות. והיה ראוי בלילה לקבל עבור לימוד זה שכר.

ואולם הקב"ה אמר לו, איך זכאי לשום שכר שבעולם כי כבר קדמן אברהם שהשיכם בבוקר לעשרות רצון הבורא וממנו נלמד לעבד את הש"ית בזריזות ושוב אין צורך למוד זאת מבלעם. (עפ"י אמרה יפה)

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

מהו עונשו והפסדו של המזולץ בכבודו של הזולת ובמיוחד בכבודם של העניים?

על איזו מדה טובה כתוב רב יהודה החסיד, שכ' הנזכר בה, כל גזירה שגוזר למטה, הקב"ה מקיימה לעלה?

איזו סגולה כתוב שלמה המלך ע"ה (בספר משלי) שהעושה אותה נכסיו מצליין ומתעשר?

מה חשיב רב יעקב קמנצקי זצ"ל כאשר נשאל מהו סוד אריכות ימים?

אחרי שלמדנו מהפסוק "ושמרתם את המצאות" שאסור להשרות ולהחמיר את המצואה, מה מעלה יש ב"זריזין מקידמין למצאות"

הרמץ"ל כותב (בمسئילת ישרים) שאין סכנה כסכנת האיחור לעשיית מצוה, לאיזו "סכנה" מתכוון הרמץ"ל?

מדוע לדעת רב יצחק מזורא זצ"ל "איש יהודי מוכרה לרוץ תמיד ואין אצליו הילוך סתום..." ומדוע לדעת הגאון מטשיבין "יהודי חייב להיות מוכן בדרך כלל רגע"?

לדעת רב סלמאן מוצפי זצ"ל, מהו הנזק שעלול להגרם אם לא מזרזים למצאות מילה לעשotta בבוקר?

מה חשיב רב עקיבא איגר זצ"ל על בקשת אחד משרי המלוכה, כי רוצה לבקש בביתו, ואשר תשובה זו מצאה חן

מאכ בעניין הרשות?

איזה תנאי קבע החפש חיים שכ' המקיימו מסוגל להצלחה בכל דבר טוב שchapן לעשות?

על שאלות אלו ועוד ובות אחרות, תוכלו למצוות תשובה מעניינות בספר המבוקש איש לרעהו
(פרשת בא: עמודים קמג - קעח)
ניתן להשיג בחנוויות הספרים המובייחות לפרטים: 02-5869073

בין איש לרעהו ומי בעמל ישראל

סיפורם בני זמננו

יום ראשון, ט' בכסלו תשס"ח

"ביןתיים תן לי 200 גרם גרעינים, 200 גרם שקדים" ביקש הל��ות. המוכר מיהר לא רוזע עבורי הלקוח הנחמד את הפיזוחים. הלקוח סיים לבחור את הין הרצוי, לא לפני שכיסו היו תחובים 1,500 ש"ח אותן גנבו מהקופה!

המוכר סיים לספר זאת כאשר דיכאון מתפשט על פניו. הוא הרגיש מאד רע שה策ליחו לרמות אותו, רק בגל שהוא אדם ישר, היגון ונחמד.

באופן טבעי היה אמרו בעל ה'טוקמנים', להתחילה לבכות באזני בעל החנות השניה אודות הクリיטיסים שנגנובו לו. אך מעוניין לציין שמה שכاب לו באותה שעה הייתה דוקא הגנבה שארעה בחנותו של שכנו המבוגר.

בחבק של רגע הוא הודיע למוכר המבוגר: "אני הרי מוכר בחנות שלי כרטיסים של 'מעוף הפייס'. ובכן: אני שלוח הריג' הגרלת צ'אנס". היא עולה 5 ש"ח, ואפשר לזכות בה ב-5000 ש"ח תשמע טוב; אם אני זוכה בהגרלה אתה מקבל את ה-1,500 ש"ח שנגנוו מך!" (עצם ההיתר לקנות כרטיסי הגרלה, הדבר אינו פשוט, וכדי לברור קודם לכן אצל רב)

הגרלה יוצאת לדרכ בשעה 7, וכעבור כעשרים דקות כבר ישנן תוצאות. בנסיבות כמה לקוחות קנה בעל החנות ארבעה כרטיסים, בעלות כוללת של 20 ש"ח בשעה 7:25 הוא בדק את התוצאות כאשר ענייני הנוכחים עוקבות במתח...

הקרטיס הראשון יצא. הבא אחריו גם כן. אך עם בדיקת הקרטיס השלישי פיצזו צעקות טמהה בחנות... ה'קרטיס זכה! ללא שום שהיותםם בעל החנות ומסדר למוכר המבוגר 1,500 ש"ח במזומנים. אם הייתם רואים את עניינו הזורחות של המבוגר, היותם מאוד מתרגשים - בדיק כפי שיתר הנוכחים התורגו בשעה זו.

בפרשת השבוע מובא פסק שמעורר תמייה רבה. מיד לאחר שנאמר לבני ישראל להקריב קרבן פסח, נכתב: "וילכו ויעשו בני ישראל (יב, כח) נשאלת השאלה: והרי משה רבינו למד אותן את מצוות קרבן פסח בראש חדש ניסן, כאשר לקיחת הקרבן בפועל אמורה להתבצע רק כעבור עשרה ימים. כיצד אס'ין נכתב מיד "וילכו ויעשו בני ישראל

ח'ל' עמדו על תמייה זו, ובקבועו: "מכיוון שקבלו עליהם מעלה עליהם הכתוב כאלו עשו!" דהיינו: די היה בזאת שהם יקבלו עליהם את קיום המצווה, והتورה כבר מעידה עליהם שהם קיימו אותה! המשחה ליסוד נצחיה זה אנו רואים בסיפור, כאשר האדם רק קיבל על עצמו לקיים מצווה, ותיכף זכה לשכר בזמן...

נשלח ע"י מרדכי, שכונת רחבה, ידיד של בעל החנות

בנסיבות השעה שש בערב, נכנס אדם לחנות ברוחוב קרן קיימת שכונת 'רחבה' ירושלים. אלמלא הייתה חבר של בעל החנות, האדם הזה לא היה מעוניין באותו - וגם אתם לא היותי משתק בסיפור הבא.

* * *

"מה שלומך?" פנה הלקוח בחביבות למוכר. "תרצה לי לעשות شيئا דחופה בטלפון?" הוסיף ושאל. בעל החנות - אני מכיר אותך כאדם נחמד - אפשר לו להתקשר. ביןתיים נכנסו לקוחות נוספים לחנות. כל אחד בקש את אשר בקש, ורכש את אשר רכש. הלקוח שושוח בטלפון סיים את השיחה במחירות ועזב את החנות, לא לפני שהודיע בקול: "אני כבר חוזר!"

כעבור כמה דקות נכנס אדם לחנות, וביקש לKenneth Carteis 'טוקמן' למכתיר הסלולארי שלו. בעל החנות הסתווב, ושלח את ידו באינסטינקטיביות לכיוון המדף בו מונחים כרטיסי הטוקמן. לחדרתו גילה שככל הクリיטיסים נעלמו. מדובר היה בכמה נבדת של כרטיסים, כאשר הנזק הכספי הוא בהתאם. רואי לציין שהרווח הכספי על מכירת כרטיסים אלו הינו מזער, כך שהחלה היה מדובר בנזק מהותי.

בעל החנות שיחזר במוחו בנסיבות, את אשר התרחש בחנותו האחרון. הוא הגיע למסקנה שהאדם הנחמד שביקש מוקדם לשוחח בטלפון על חשבונו, החליט להמשיך ולדבר על חשבונו זמן רב...

מסתבר שבשבוע שהוא התעסק עם לקוחות אחרים, לא טמן הגנב את ידו בצלחת - אלא בערימת כרטיסי טוקמן יקרים.

כפי שציינתי, אני מכיר את בעל החנות כאדם נחמד, אך ברגע זה הוא נפל לכעס. לזכותו יאמר שכעבור רגעים ספורים התעתש והכריז בקול: "כפרת עזונות! כפרה!"

בכך, מבחינתו הסתומים סיפור הגנבה.

חלפו כמה רגעים נוספים, ובעל החנות הבhin בפרוץ מוכר בפתח החנות. היה זה המוכר מן החנות הסמוכה. בחנות השנייה מוכרים פיזוחים, יינות ומתקנים. המוכר הינו אדם מבוגר ומאוד ישר. מוכר זה נכנס לחנותו והתעניין אם היה אכן לאחרונה משהו חריג.

מסתבר שהגנב ביקר גם אצלו: חבירו, בעל החנות, שאל אותו האם הגנב הצליח לגנוב אצלו "הרי אצלך אי אפשר להגוע לкопפה רק מסביב!" אך פרצופו של המוכר העיד כאלו עדים שהגנבה בחנותו הتبצעה גם הتبצעה! הוא סיפר שהגוע ל Koh נחמד, אשר דרש בשלומו ובשלומם בנו. לתומו הבין שמדובר בקליניט קבוע, שימושו מה הוא לא מזהה אותו...

"הלקוח" ביקש לבדוק כמה יינות משובחים, והמוכר הציע לו באדיבות להיכנס מאחוריו הדפק ולבחר מקרוב את הין הרצוי.